

‘ಲಾಸ್‌ಬೆಲ್’ಗೆ

ಕಾಯುತ್ತಿರುವ ಟೀಚರ್!

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಯಾಮರಣ ಕುರಿತು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಾನೂನಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ ಆರಂಭಿಸಿದವರು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಎಚ್.ಬಿ. ಕರಿಬಸಮ್ಮ ಅವರು. ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿರುವ ಅವರು 24 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

1998ರಲ್ಲಿ ಸ್ಲಿಪ್ ಡಿಸ್ಕ್ ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಬಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು ಹಲವು ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಮಲಗಿಯೇ, ಎದೆ ಮೇಲೆ ತಟ್ಟೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊಟ ಮಾಡಿದವರು. ಮಲಗಿದ್ದಲ್ಲೇ ಮಲಗಿರಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇ ಅವರು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ದಯಾಮರಣದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆದರು. ನಿವೃತ್ತಿಯಾದ ಒಂದೆರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೇ ದಯಾಮರಣ ಕುರಿತು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡ ಅವರು ಸುಮಾರು 15 ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರಿಂದ ಸಹಿ ಚಳವಳಿಯನ್ನೂ ಕೈಗೊಂಡು ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದರು.

ತಮಗೆ ಅನಿದ್ದನ್ನು ಸಣ್ಣ ಚೀಟಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು, ಸ್ಥಳೀಯ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು, ಕೆಲ ಕಾಲ ತಮ್ಮ ದಯಾಮರಣದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದೂ ಉಂಟು. ಬಳಿಕ ಹಿರಿಯ ವಕೀಲರಾದ ಪ್ರಮೀಳಾ ನೇಗರ್ ಅವರ ಮೂಲಕ ಕಾನೂನು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾದ ಕರಿಬಸಮ್ಮ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಥಳೀಯ ವೈದ್ಯರಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು. ಜಿಲ್ಲಾಸ್ಪತ್ರೆಯ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಬಳಿಕ ನಿಮ್ಮಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆದ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಲಿಪ್ ಡಿಸ್ಕ್‌ನ ನೋವಿನಿಂದ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ನಡುವೆ ಕರುಳಿನ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ಗೂ ತುತ್ತಾದ ಅವರು ಶಸ್ತ್ರಚಿಕಿತ್ಸೆಗೊಳಗಾದರೂ, ದಯಾಮರಣದ ತಮ್ಮ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಛಲದಿಂದಲೇ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು.

ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಹಲವು ಬಾರಿ ಸಾವಿನ ಮನೆಯ

ದಯಾಮರಣದ

ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ...

ದಯಾಮರಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದು ಹರ್ಷವುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇಚ್ಛಾಮರಣ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾನಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬಯಕೆ ಇದೆ. ಈ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವ ನಾನೀಗ ಬದುಕಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಬೆಲೆಗೆ ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆ.

-ಎಚ್.ಬಿ. ಕರಿಬಸಮ್ಮ

ದಯಾಮರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿರುವ ನಿವೃತ್ತ ಶಿಕ್ಷಕಿ

ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದಿದ್ದ ಅವರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗೆ ಮುಂದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರಣವೂ ಘನತೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಬಲವಾದ ನಂಬಿಕೆ ಎನ್ನುವ ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ವದ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ದಯಾಮರಣದ ಅವಕಾಶ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಕಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಕಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಘನತೆಯ ಸಾವಿಗೆ ಕೋರಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ, ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಬಹುತೇಕ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಮನವಿಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವಿಶ್ವದಲ್ಲೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ದಯಾಮರಣ ಕುರಿತು ಕಾನೂನು ರೂಪಿಸಿ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದ ನೆದರ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಮುಕ್ತ ಕಾನೂನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜಾರಿಯಾಗುವಂತೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋರಿದ್ದರು.

‘ದಯಾಮರಣಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದು ಹರ್ಷವುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಕಾನೂನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಇಚ್ಛಾಮರಣ ಪಡೆದ ಮೊದಲ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾನಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಬಯಕೆ ಇದೆ. ಈ ಅವಕಾಶಕ್ಕೆ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಶಿಕ್ಷಕಿಯಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿರುವ ನಾನೀಗ ಬದುಕಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಬೆಲೆಗೆ

ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆ’ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ 84 ವರ್ಷದ ಎಚ್.ಬಿ. ಕರಿಬಸಮ್ಮ.

ಮರಣವೇ

ಮಹಾನವಮಿ

ದ ಯಾ ಮ ರ ಣ ಕೂ ಳ್ಲ ಮಾನಸಿಕ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಮತ ಮನಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರದ್ದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬ

ಸಾವನ್ನು ಬಯಸುವುದು ಆತನಿಗೆ ತೀವ್ರ ನೋವುಂಟಾದಾಗ. ಆ ನೋವು ದೈಹಿಕವಾಗಿರಬಹುದು ಇಲ್ಲವೇ ಮಾನಸಿಕವಾಗಿರಬಹುದು. ದೈಹಿಕ ನೋವು

ಮನವರಿಕೆಯಾಗಲು ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೂ ಮುಖ್ಯ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಮ್ಮ ದೇಹದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೋವಿನ ಅರಿವು/ ಸ್ಪರ್ಶ ಉಂಟಾಗುವುದು ಮಿದುಳಿನ ಮೂಲಕವೇ. ದೇಹದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಪೆಟ್ಟು ಬಿದ್ದಾಗ ಅದು ನರಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆನ್ನುಹುರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೆದುಳಿಗೆ ಸಂದೇಶ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೆದುಳು ನೀಡುವ ಸಂದೇಶವೇ ನೋವಿನ ಅನುಭವ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ದಯಾಮರಣ ನೀಡುವಾಗ ಮೆದುಳಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನೂ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ತನ್ನ ತೀರ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಾನೂನು, ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಆದೇಶ, ತೀರ್ಪು ಏನೇ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ, ದಯಾಮರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು, ವೈದ್ಯರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟಗಾರರು, ವಕೀಲ, ಜನಸಾಮಾನ್ಯರೂ ದಯಾಮರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ವಚನಕಾರರ ಆಶಯದಂತೆ ‘ಮರಣವೇ ಮಹಾನವಮಿ’ ಎಂಬ ತತ್ವದಡಿ ಮರಣಕ್ಕೆ ಮಾನಸಿಕ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಹುಟ್ಟು ಸಹಜವಾದರೆ, ಸಾವೂ ಸಹಜವಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾರಣಾಂತಿಕ ಕಾಯಿಲೆ, ಕೋಮಾದಲ್ಲಿರುವ ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಆರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಕುಟುಂಬಸ್ಥರು, ಸಂಬಂಧಿಕರು ರೋಗಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ನೋವು ಅನುಭವಿಸುವವರ ಪಾಲಿಗೆ ‘ದಯಾಮರಣ’ ಆಶಾಕಿರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ಸಾವಿನ ಕುರಿತು ಭೀತಿ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲದಿರಲಿ ಅದನ್ನು ಮೀರಿದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾಧು-ಸಂತರು, ಮಹಾತ್ಮರನ್ನೂ ಸಾವು ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟಕ್ಕೂ ದಯಾಮರಣದ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ನಮ್ಮೊಳಗೆ ನಾವು ಒಮ್ಮೆ ಇಣುಕಿನೋಡಿ, ಸಾವು ದೊಡ್ಡದೇ, ಬದುಕು ದೊಡ್ಡದೇ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಬಲ್ಲದೇ?

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ: feedback@sudha.co.in